

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Francisci Bonaldi Societatis Iesv Theologi, Divina
Ecclesiae Oeconomia**

Bonald, François

Coloniae, 1611

XVIII. De charitate Christiana, eiusque mirandis fructibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48916](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48916)

- Jerem. 17. *iuventute mea; neq; abs re; nam iustif.*
 Psal. 70. *simè cum ipso canere possumus. Ego*
seruus tuus & filius ancilla tua. Vnde cū
 Psal. 115. *Ieremia concludo, Benedictus vir, qui*
confidit in Domino, & erit Dominus fiducia
 Jerem. 17. *cua eius: Et erit quasi lignum, quod trans-*
plantatur super aquas, quod ad humo-
rem mittit radices suas, & non timebit
cum venerit aestus, &c.

CAPVT DECIMVM
 OCTAVVM.

*De Charitate Christiana eiusque
 mirandis fructibus.*

GRATIA de qua egimus, & Charitas
 de qua nunc agendum est, adeò si-
 miles effectus sortiuntur, vt multae
 vnā, eandemq; qualitatem esse ar-
 bitrati sint: Verisimilius tamen est,
 hāc duo inter se differre, & diuersa
 esse; Si enim scripturas, & concilia
 penitus inspiciamus, deprehende-
 mus has duas qualitates diuersas in a-
 nima sedes habere, & in diuersis par-
 tibus subiectari; ipsamq; gratiam
 charitatem quodam ordine præcede-
 re: Gratia enim immediatè in ipsa a-
 nima subiectatur, eam mundat, ornat,
 & quasi in aliam, creaturam renouat.

2. Petr. 1.
 Tit. 3.

Chari-

Charitatis autem subiectum immediatum est voluntas, eiusque proprium est actus amoris Dei & proximi faciliiores reddere; Vnde Paulus inquit, Rom. 5.

Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris, per Spiritum sanctum, qui datus est nobis: Et Conc. Trident. Iustificatio non est sola peccatorum remissio; sed & sanctificatio, & interioris hominis renouatio per voluntariam susceptionem gratiae & donorum. Vbi notanter gratiam à donis distinguit; quæ autem dona intelligat, paulò post explicat, cum ait, Vnde in ipsa iustificatione cum remissione peccatorum hac omnia simul accipit homo, Fidem, Spem, Charitatem. Ex quibus patet in iustificatione gratiam præcedere, quam virtutum Theologicarum Trias, & harum tertia charitas sequitur. Hanc quoque differentiam illa Apostoli verba præsupponunt, quando dicit, *Super omnia autem hæc Coloss. 3.*

Charitatè habete, quod est vinculum perfectionis. Ideoque hac differentia præsupposita, licet magna sit fides, spes sit magna, cum Paulo tamen dicamus, *Nunc manent fides, Spes, Charitas, 1. Cor. 13.* tria hæc: maior autem horum est charitas.

tas. Hæc enim virtus est donum Deo quo Deus propter se, & proximus propter Deum diligitur. Fides, ut docent Doctores respicit Deum, ut est summè verax: Spes, ut est summè bonus, sed in seipso: Erigi, itaque nos in Deum fides, approximat spes, unit charitas, proprium enim amoris est amato amato identificare: De naturali amore hoc docent Philosophi, cum aiunt Animam magis esse ubi amat, quam ubi animat: De amore autem divino scripturis habemus, *Qui adheret Domino, unus spiritus est: & alibi, Qui manet in charitate in Deo manet, & Deus in eo.*

1. Cor. 6.

1. Ioan. 4.

Exod. 31.

Verum quis huius unionis, & identificationis fructus, quæ utilitas utilissimus sanè, & iucundissimus, cognitio scilicet secretorum Dei; Nam sicut candide animi nostri secreta amicis communicamus, ita etiam amicis suis & amatoribus familiariter divina mysteria reuelat. Ardebat eius amore Moyses, & ore ad os Deum alloquebatur, ac eius ad populum Israeliticum legislator esse promeruit. Ioannes magistrum suum tenerè red-

mabat, & ob hoc dignus fuit super pe-
ctus eius recumbere, & secreta alijs
occultata intelligere. Quid de
sancto Paulo dicemus? nunquid non
in tertium abreptus est, coelum?
nunquid non audiuit *arcana verba*, 2. Cor. 12.
qua non licet homini loqui. Ad hanc
autem visionem quod eum sustulit
præter amorem IESU CHRISTI?
quo ad eum flagrabat, ut diceret, *Quis* Roman. 8.
nos separabit à charitate CHRISTI?
certus sum quia neque mors, neque vita,
neque instantia, neque futura, neque cre-
atura alia poterit nos separare à charita-
te Dei.

Fructus itaque charitatis est diui-
norum mysteriorum reuelatio; non
tamen solus, nam præter hunc et-
iam alios profert, non minus quam
prior utiles & pretiosos: Notat
propheta vnum cum ait, *Pax multa* Ps. 118.
diligentibus nomen tuum. Quid enim
formidet, aut timeat anima, quæ
Deo charitate & supernaturali amo-
re coniungitur, cum ab Apostolo di-
ci audiat, *Diligentibus Deum omnia co-* Roman. 8.
operantur in bonum? Atque hoc amo-
re roborati ad eum fortes, & constan-

res euadunt, ut nihil tam difficile sit,
quod non perumpant; nihil tam arduum,
quod non audeant; nihil tam molestum,
quod non perferant. Certum est san-
ctos martyres fide animatos, spero-
boratos esse ad martyria subeunda,
Tyrannis resistendum, mortem toleranda.
Ardens tamen amor, quem Redemptori
suo referebant ad hæc omnia, aut fe-
renda, aut agenda compellebat: nam ut
in canticis dicitur: *Fortis ut mors Dile-*
ctio; & aqua multa non potuerunt extin-
guere charitatem, nec flumina obruent
illam. & ut Apostolus, *Charitas Dei ur-*
get nos.

Cant. 8.

2. Cor. 5.

August. 1.

15. de Tri-
nit. c. 18.

1. Cor. 13

Dicamus itaque cum S. August. Nullum
est isto dono Dei excellentius. Solum est
quod diuidit inter filios regni æterni, &
filios perditionis æternæ: Dantur & alia
per Spiritum sanctum munera, sed sine
charitate nihil profunt. Nisi ergo tantum
cuiquam impartiat Spiritus sanctus,
ut eum Dei & proximi faciat amatorem, à
sinistra non transfertur ad dexteram.
Nam ut inquit Apostolus, Si linguis lo-
quar hominum, & angelorum; charita-
tem autem non habeam, factus sum sicut
æs sonans & cymbalum tinniens. Et si ha-
buerim

buerim prophetiam & nouerim mysteria omnia, & omnē scientiam. & si habuero omnē fidē, ita ut mōtes transferā. charitatē aut nō habuero nihil sum. Et si distribuero in cibos pauperū omnes facultates meas; & si tradidero corpus meum, ut ardeam; charitatem autem non habuero nihil mihi prodest. Huc usq; D. Pauli ratiocinatio, quæ in eo potissimū fundatur, quod opera nostra nihil mereantur, nisi ex amore fiāt; eoq; nō tali quali, sed diuino & supernaturali, qui à nullo alio habitu, quam charitate proficisci potest. Præfigurauit hoc Deus in Veteri testamento, cum omne id quod in templo suo consecrari uoluit, aut aureum, aut deauratum esse iusserit: Aurum enim quo omnes nostros actus decorari uult Deus, est charitas, & amor, quem ei debemus. Idem per oleū sapientū Virginū significari intellexit S. August. Vti enim deficiente oleo lampas extinguitur; ita subtracta charitate, omnia nostra bona opera mortificantur.

Cum itaq; hæc uirtus operibus nostris vitam & merendi vigorem tribuat, magni pretij eam ipsam esse ne-

• K 5

cesse

3. Reg. 6.

August.
Ser. 23. de
Verb. Do-
mini.

cesse est: Cū aut omnes reliquas virtutes in finē supernaturalē dirigat, omnesque actus ad eū obtinēdū necessarios eliciat, quantæ autoritatis ipsa sit, quidò constat. Vnde laudē eius profert quens S. Paulus dicit, *Charitas non mulatur, patiens est, benigna est, non querperam, non inflatur, nō est ambitiosa, non querit, que sua sunt, non irritatur, non cogitat malum, non gaudet super iniquitate congaudet autem veritati. Omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet*, Ex quibus verbis abundē satis admirabiles charitatis fructus perspicimus, & quasi in breui tabella intuemur.

Omnes infideles charitate carent. Sed amabo quæso, Quinā hos fructus decerpunt, ipsiue gaudent? Num forte Iudæi, Hæretici, aut infideles? Absit, ij enim omnes cum fide careant, vt supra diximus, ac probatū est, charitatē habere nequeūt, cū fides sit fundamentū totius ædificij spiritualis, & charitate perficitur. Nota enim est de hac re B. Augustini sententia, Amores duo constituunt ciuitates duas; Amor Dei ad sui cōtēptū pertingēs fundauit ciuitatē Ierusalē; Amor aut sui ipsius ad Dei

ad Dei contemptum procedens, ciuitatem Babylonis constituit.

Quomodo ergo ciues Babylonis charitatem habeant, qui seiplos præ Deo diligunt.

Reuera autem filij Babylonis pleni confusione, sunt hæretici, qui à vera fide aberrantes pertinaciter suos errores tuentur, Ecclesie Dei se opponunt, eiusque iudicium contemnunt: Ecclesiam autem contemnere, quid aliud est quam ipsum Deum parui pendere, cum ipse Ecclesie Prælati, Apostolis, & eorum successoribus dixerit, *Qui vos audit me audit, & qui vos spernit me spernit qui autem me spernit spernit eum, qui me misit.* Vnde autem hic contemptus, nisi ex amore proprio procedit? Diuinus verò Amor, qualis charitas est, omnia in Dei honorem refert; Ignis est, qui ita amantem inflamat, vt nihil aliud à Deo desideret, de nullo tantopere gaudeat, quam de DEO summo, ac supernaturali suo bono: Hic amor à Sancto Paulo expressit vt diceret, *Cupio dissolui & esse cum Christo*, simileque desiderium in S. Martino excitauit.

LUC. 10.

Sener. Sul- Et licet vterque tam tenere Deum
pit. in Vit. ligeret & ad æternam illam felicità-
S. Mart. tem anhelaret, tamen etiam propter

Deum proximos suos amauerunt, id
 eoque ob commodum, & profectum
 fratrum dilationem gaudij coelestis
 ac visionis Dei equo animo perfere-
 bant: Ait enim Paulus, *coarctor è du-*
bus: desiderium habens dissolui, & esse in
Christo, multò magis melius: permanere
autem in carne, necessarium propter vos

Phil. 1.

Sulpit. in & S. Martinus, *Domine, si adhuc populo*
Vit. S. Mar *tuo sum necessarius, non recuso laborem*
tin. Et quomodo vllum laborem subter-
 fugissent, qui iam animo statuerant,
 omnia tormetorum genera, imò mor-
 tem, quæ excogitari posset crudelissi-
 mam pro Dei amore & proximorum
 salute subire.

Signa cha-
ritatis.

Hi ergo & his similes veram & ar-
 dentem charitatem possident, quam-
 uis enim plurima charitatis signa af-
 fignentur, nullum tamen certius, aut
 euidentius est, quam multa patienter
 pro Christi amore tolerare, reliquæ
 enim charitatis notæ, facilè in natura-
 li amoreprehenduntur: Verù pro-
 pter Christam aduersa pati, seipsum
 castigare,

castigare, in persecutionibus gaudere, effectus sunt, qui à nulla alia causa, quàm charitate permanere possunt, nec in alijs quam Christianis reperitur: Hi enim soli consilium S. Iacobi secuti, *omne gaudium existimant cum in varias tentationes inciderint*. Neque etiam à veritate alienum dixerò, si addam, plurimos eorum afflictiones & aduersitates non solum forti animo expectasse, sed vtrò etiam inquisuisse, sponte obuiam iuisse: testes sunt mihi omnes Ecclesiarum historiae, vbi qui volet legat, ac verissimum esse, quod dixi, inueniet.

Iac. 1.

Quis ergò dicendo consequi poterit quantum fauorem Deus animæ Christianæ præstet, cum hanc diuinam virtutem ei infundit? Qui charitatem habet perfectus est, Qui Deum & proximum diligit legem impleuit: Hoc est enim præceptum Domini vt diligamus inuicem sicut dilexit nos, quod toties discipulis suis ad singulas collectas inculcatum, sufficere aiebat S. Hieron. de

Scriptorib.
Eccles.

Qui Deum amat, licet in hac lachrymarum valle adhuc degat, in perpetuo

K 7 tuo

tuo tamen gaudio & læticia spiritus
 viuit, amara ei dulcia sunt, dant pænæ
 solatium, aduersa consolationem pa-
 riunt: Quicquid ab amico Deo immi-
 titur, prospera seu aduersa, diuitiæ seu
 paupertas, gaudium seu tristitia, vita
 denique seu mors, grata ei omnia sunt
 & accepta.

*Modus ac-
 quirendi
 charitatē.*

Deuter. 6.

Sed quis nos hac charitate & ferui-
 do amore donabit? Idem ipse quem
 nos amamus, modo eum rogemus ac
 nos ipsos ad recipiendū disponamus;
 Nam vult amari, sed magno ac ferui-
 do affectu, *Diliges Dominum Deum tu-
 um, inquit Scriptura, ex toto corde tuo,
 & ex tota anima tua, & ex tota fortitu-
 dine tua.* Neque etiam incitamenta no-
 bis charitatem inflammantia desunt,
 & si cætera deessent, solus amor quo
 nos Deus prior absq; vlllo nostro me-
 rito dilexit, & continuata eius be-
 neficia, quæ nobis quotidie præstat,
 huic amori excitando sufficerent: Si
 tamen vltius consideremus Domi-
 num nostrum, vt nos à peccato redi-
 meret, & ab inferno liberaret, seip-
 sum pro nobis in ara crucis obtulisse,
 quomodo nō in diuinum illum amo-
 rem,

rem, nisi omnino stupeamus, exardescemus.

Verum qui in charitate est diligentissime cauere debet, ne excidat, unde nos monet Apostolus inquitens, *Qui stat, videat, ne cadat.* Charitas enim est *1. Cor. 13.* quoddam Dei donum, quod per modum luminis communicatur animæ amanti: sicut autem lumen ab opaco corpore impeditur, ita etiam charitas à quouis peccato mortali expellitur: *Vitia charitati contraria.* formaliter autè & directè per odium Dei, aut Inuidiam proximi, quæ ei specialiter opponuntur. Si itaq; charitatè nostram benè custoditam velimus, ab omni peccato mortali nobis caueamus, maximè autè ab inuidia, Odio, Acedia, ac nimio rerum terrenarum affectu; Unde Apostolus ait, *Propter quem feci, & arbitratus sum, ut stercora, ut Christum lucrifacerè: & Propheta Quid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram?* Deum itaque, ut inquit Cyprianus cunctis rebus præferamus, sicut ipse omnibus suis creaturis nos antetulit, atq; ita virtutè charitatis exercètes, ea in nobis augebitur, & nos suauiss-

uiss-

uissimos, ac præstantissimos eius fructus decerpemus.

Atq; hæcenus de virtutibus Theologicis, quæ nobis vnà cum gratia in Iustificacione infunduntur. Modò de moralibus virtutibus agendū est, quæ præfatas comitantur: earumque dignitas & efficacia paucis explicanda venit. Seruiet autem hic tractatus, sicut & præcedens, vt luculenter perspiciamus quanta dona in domo Dei, quæ est Ecclesia, distribuuntur: Quæ ipsa aggredior, & vt cum attentione, eaque recipiendi desiderio legantur, rogo.

CAPVT DECIMVM
NONVM.

De utilitate virtutum Moralium, quæ cum Gratia & charitate infunduntur.

Vide D.

Th. 2. 2 q.

40. &

seqq.

Ambr. in

6. Luc. &

1. 1. offic. c.

14.

Qui de virtutibus moralibus scripserunt, dicunt quatuor præcipuas esse, scilicet, Prudentiam, Iustitiam, Fortitudinem, & Temperantiam, quas principales & Cardinales appellant: Primo